

чення до них студентської молоді, збереження діючих і становлення нових наукових шкіл, впровадження інноваційних підходів у процес підготовки майбутніх фахівців і створення на основі даних чинників наукового середовища вищої школи.

Вонберг Т.В., к.е.н., доцент
кафедри управління персоналом та економіки праці

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ПІД ЧАС ОСВОЄННЯ НАУК У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Сьогодення вимагає від науковця-викладача вищої школи високої педагогічної культури — бути справжнім професіоналом. Вочевидь, професіоналізм людини в будь-якій царині багато в чому залежить від рівня сформованої майстерності. Разом із тим, педагогічну майстерність не можна ототожнювати з вродженими якостями та пов'язувати виключно з особливим даром. Її, скоріше, можна набути завдяки саморозвитку та самовдосконаленню морально-духовних цінностей. Важливою передумовою становлення професіоналізму й педагогічної майстерності викладача вищої школи є наявність у нього необхідних соціально-педагогічних якостей і психолого-педагогічних умінь.

Зрозуміло, що для студента особливу вагу має не стільки зміст того, що говорить науковець-викладач на лекції або на практичному занятті, скільки його морально-духовне багатство, тому що крізь призму останнього студент спостерігає й сприймає все інше.

З викладеного стає зрозумілим, що у центрі уваги опанування будь-якої науки має бути студент. Науковець-викладач повинен виявляти глибоку повагу до його особистості та створювати оптимальні умови для всебічного розвитку.

Крім того, варто додати, що останніми роками вимоги роботодавців до підготовки майбутніх фахівців суттєво змінилися. На першому місці за ступенем важливості виступають компетенції випускника вищого навчального закладу, які дозволяють йому швидко адаптуватися в організації; здатність працювати в команді професіоналів; уміння швидко адаптуватися до мінливих умов, бути комунікабельним і толерантним, здатним реалізовувати етичні норми. Під час формування цих компетенцій першочергове значення відводиться також педагогічній майстерності викладача. Формування у студентів під час їх професійної підготовки у вищих навчальних закладах компетенцій, які необхідні для подальшої ефективної діяльності в будь-якій організації, просто неможливо без педагогічної майстерності безпосередньо науковця-викладача вищої школи. Отже, сьогодні важливим є продукування викладачем вищої школи не тільки педагогічних цінностей, а й тих цінностей, які дозволять майбутньому фахівцю розвиватися як корпоративній особистості та бути молодим науковцем в подальшому.

Гапоненко В.А., к.політ.н, доц.
кафедри політології і соціології

ГРУПОВІ ПРОЕКТИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНА ФОРМА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Важливою складовою навчального процесу сучасних вищих навчальних закладів є наукова діяльність студентів. Однак, ця теза часто стає загальноновизнаним принципом, що важко реалізується у навчальному процесі. Адже, наукові пошуки вимагають тривалих і наполегливих зусиль для досягнення певного результату. Тому часто для них бракує і мотивації студентів, і організаційних зусиль викладачів.

На наш погляд, перспективним напрямом зміни цієї ситуації є перегляд форм і змісту завдань для самостійної роботи студентів. Попри те, що на самостійну роботу відводиться найбільше навчального часу, виконання завдань часто має формальний характер і низьку якість робіт. Достатньо поширеною є думка, що традиційні методи наукових і навчальних проектів (рефератів, курсових робіт) є неефективними, оскільки не стимулюють студентів до самостійних висновків і не дають уявлення про рівень їхньої професійної підготовки. Особливо показовими в цьому сенсі є проектні роботи з гуманітарних дисциплін, які просто відтворюють вже відомі науці факти або представляють компіляцію з